

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس

دوره کارشناسی
شیعه‌شناسی

گروه علوم انسانی

مصوب پانصد و چهل و نهمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی

مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۲

بسم الله الرحمن الرحيم

برنامه آموزشی دوره کارشناسی شیعه‌شناسی

گروه: علوم انسانی
رشته: شیعه‌شناسی
دوره: کارشناسی
کمیته تخصصی: الهیات و معارف اسلامی
گرایش:
کد رشته:

شورای گسترش آموزش عالی در پانصد و چهل و نهمین جلسه مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۲ براساس طرح دوره کارشناسی رشته شیعه‌شناسی که توسط گروه علوم انسانی تهیه شده و به تأیید رسیده است، برنامه آموزشی این دوره را در سه فصل (مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس) به شرح پیوست تصویب کرده و مقرر می‌دارد:

ماده (۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی شیعه‌شناسی از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجرا است.
الف: دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اداره می‌شوند.

ب: مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و براساس قوانین تأسیس می‌شوند و بنابراین تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی می‌باشند.
ج: مؤسسات آموزش عالی دیگر که مطابق قوانین خاص تشکیل می‌شوند و باید تابع ضوابط دانشگاهی جمهوری اسلامی ایران باشند.

ماده (۲) این برنامه از تاریخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۲ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می‌شوند لازم‌الاجرا است.

ماده (۳) مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس دوره کارشناسی شیعه‌شناسی در سه فصل مشخصات کلی، برنامه و سرفصل دروس برای اجرا به معاونت آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ابلاغ می‌شود.

رأی صادره پانصد و چهل و نهمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی
مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۲
در خصوص برنامه آموزشی دوره کارشناسی شیعه‌شناسی

(۱) برنامه آموزشی دوره کارشناسی شیعه‌شناسی که از طرف گروه علوم
انسانی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.
(۲) این برنامه از تاریخ تصویب قابل اجرا است.

رأی صادره پانصد و چهل و نهمین جلسه شورای گسترش آموزش عالی مورخ
۱۳۸۳/۱۲/۲۲ در مورد برنامه آموزشی دوره کارشناسی شیعه‌شناسی صحیح
است و به مورد اجرا گذاشته شود.

دکتر جعفر توفیقی

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری

رونوشت: به معاونت محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
خواهشمند است به واحدهای مجری ابلاغ فرمائید.

دکتر سعدان زکائی

دبیر شورای گسترش آموزش عالی

فصل اول: مشخصات کلی دوره‌ی کارشناسی رشته‌ی شیعه‌شناسی

مرکز جهانی علوم اسلامی

تعریف

دوره‌ی کارشناسی شیعه‌شناسی عبارت است از مرحله‌ای که فراگیران با دروس عمومی و برخی از دروس تخصصی رشته مربوط آشنا شده و در پایان موفق به اخذ مدرک کارشناسی در آن رشته می‌شوند.

اهداف کلی دوره

- آشنایی با تعالیم و اندیشه‌های اهل بیت (علیهم‌السلام)؛
- اطلاع از اختصاصات تفکر شیعی؛
- آشنائی با علوم شکل گرفته در بستر اندیشه شیعی؛
- توانائی پاسخگویی به شبهات؛
- زمینه‌سازی برای ورود به دوره کارشناسی ارشد؛
- مطالعات روشمند در خصوص گروه‌ها و جوامع شیعی.

اهداف و سیاستهای آموزشی

- تربیت مبلغ اسلامی در زمینه‌ی قرآن و اهل بیت (علیهم‌السلام)؛
- تربیت کارشناس معارف شیعی؛
- ایجاد روحیه‌ی پژوهش در زمینه‌ی عقاید و باورهای تشیع؛
- گسترش دروس و کرسی‌های اسلام‌شناسی و شیعه‌شناسی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش بین‌المللی؛
- ایجاد و توانمندی در معرفی مستدل، منطقی و علمی آموزه‌های شیعی؛
- تلاش برای ارایه‌ی راه‌کارها به منظور تقریب و همبستگی بین مذاهب.

طول دوره و شکل آن

- طول دوره کارشناسی شیعه‌شناسی حداکثر ۵ سال می‌باشد
- هر واحد نظری ۱۶ ساعت و هر واحد عملی ۳۲ ساعت و زمان تدریس هر واحد یک نیم‌سال در شانزده هفته می‌باشد.
- نظام و شکل دوره به صورت ترمی واحدی خواهد بود.

برنامه‌ی درسی دوره

تعداد کل واحدهای درسی دوره‌ی کارشناسی رشته‌ی شیعه‌شناسی ۱۶۷ واحد است که محورهای دروس و تعداد واحدهای آن به شرح زیر است:

ردیف	محورهای دروس	تعداد واحد
۱	دروس حوزوی	۳۲ واحد
۲	دروس عمومی	۲۱ واحد
۳	دروس مشترک	۵۴ واحد
۴	دروس تخصصی	۶۰ واحد
جمع کل		۱۶۷

اهمیت و ضرورت

با پیروزی انقلاب اسلامی ایران به رهبری امام خمینی (علیه السلام) افق جدیدی در عرصه‌ی جهانی گشوده شد. برقراری نظام جمهوری اسلامی مسائل و صاحب‌نظران جهان اسلام و غیر جهان اسلام قرار داده و آنان را متوجه رویکردی نو به اسلام نمود. لذا ارایه‌ی سامانمند و نظاممند اسلام شیعی به صورت یک رشته تخصصی را بیش از پیش ضروری ساخته است.

نقش و توانایی

دانش آموختگان این رشته می‌توانند در معرفی همه‌جانبه مکتب اهل بیت (علیهم السلام) به عنوان پژوهشگر، مبلغ و مدرّس نقش موثری ایفا کنند.

فصل دوم
جداول دروس

الف) دروس حوزوی:

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			توضیحات
			جمع	نظری	عملی	
۱	صرف (۱)	۴	۸۰	۴۸	۳۲	
۲	صرف (۲)	۳	۶۴	۳۲	۳۲	صرف (۱)
۳	نحو (۱)	۳	۴۸	۴۸	—	صرف (۲)
۴	نحو (۲)	۵	۹۶	۶۴	۳۲	صرف (۲) و نحو (۱)
۵	نحو (۳)	۵	۹۶	۶۴	۳۲	صرف (۲) و نحو (۲)
۶	تجزیه و ترکیب	۲	۶۴	—	۶۴	نحو (۳)
۷	متن خوانی و درک متن	۲	۶۴	—	۶۴	نحو (۳) و تجزیه و ترکیب
۸	روش آموزش قرآن	۱	۳۲	—	۳۲	روان خوانی و تجوید مقدماتی
۹	فلسفه‌ی اسلامی مقدماتی	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۰	روش تبلیغ	۱	۳۲	—	۳۲	اندیشه اسلامی (۲)
۱۱	آشنایی با تاریخ و فرهنگ ایران	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۲	منطق مقدماتی	۲	۳۲	۳۲	—	
جمع کل		۳۲	۶۷۲	۳۵۲	۳۲۰	

ب) دروس عمومی:

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت		
			جمع	نظری	عملی
۱	اندیشه‌ی اسلامی (۱)	۲	۳۲	۳۲	—
۲	اندیشه‌ی اسلامی (۲)	۲	۳۲	۳۲	—
۳	تاریخ تحلیلی صدر اسلام	۲	۳۲	۳۲	—
۴	اندیشه‌ی سیاسی اجتماعی امام خمینی «عج»	۲	۳۲	۳۲	—
۵	ادبیات فارسی	۳	۴۸	۴۸	—
۶	تربیت بدنی	۲	۳۲	۳۲	—
۷	اخلاق اسلامی	۲	۳۲	۳۲	—
۸	تفسیر موضوعی قرآن	۲	۳۲	۳۲	—
۹	تنظیم خانواده	۱	۱۶	۱۶	—
۱۰	زبان خارجی	۳	۴۸	۴۸	—
جمع کل		۲۱	۳۳۶	۳۳۶	—

تذکره: سر فصل های دروس عمومی همان سر فصل مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

ج) دروس مشترک:

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			توضیحات
			جمع	نظری	عملی	
۱	نحو تکمیلی	۱	۳۲	—	۳۲	نحو (۳)
۲	آشنایی با علوم قرآن	۲	۳۲	۳۲	—	
۳	تفسیر مقدماتی	۲	۳۲	۳۲	—	آشنایی با علوم قرآن
۴	تفسیر موضوعی (۲)	۲	۳۲	۳۲	—	اخلاق
۵	آشنایی با تاریخ و منابع حدیث	۲	۳۲	۳۲	—	آشنایی با علوم قرآن
۶	عقائد اسلامی (۳)	۲	۳۲	۳۲	—	اندیشه‌ی اسلامی (۲)
۷	عقائد اسلامی (۴)	۲	۳۲	۳۲	—	عقائد اسلامی (۳)
۸	تاریخ عمومی ادیان (۱)	۲	۳۲	۳۲	—	
۹	تاریخ عمومی ادیان (۲)	۲	۳۲	۳۲	—	تاریخ عمومی ادیان (۱)
۱۰	تاریخ اسلام	۲	۳۲	۳۲	—	تاریخ تحلیلی صدر اسلام
۱۱	آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۲	شیعه‌شناسی	۲	۳۲	۳۲	—	آشنایی با فرق و مذاهب اسلامی
۱۳	آشنایی با عرفان اسلامی	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۴	اصول فقه	۵	۸۰	۸۰	—	منطق و نحو (۳)
۱۵	آشنایی با دانش فقه	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۶	فقه (۱)	۴	۶۴	۶۴	—	اصول فقه و آشنایی با دانش فقه
۱۷	فقه (۲)	۴	۶۴	۶۴	—	فقه (۱)
۱۸	فقه (۳)	۴	۶۴	۶۴	—	فقه (۲)
۱۹	منطق	۴	۶۴	۶۴	—	منطق مقدماتی
۲۰	فلسفه‌ی اسلامی	۴	۶۴	۶۴	—	فلسفه‌ی اسلامی مقدماتی
۲۱	روش تحقیق	۲	۴۸	۱۶	۳۲	
جمع کل		۵۳	۸۹۶	۸۳۲	۶۴	

(د) دروس تخصصی (شیعه شناسی):

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			تکلیف و تحقيقات
			جمع	نظری	عملی	
۱	تاریخ تشیع (۱)	۴	۶۴	۶۴	—	نقش امه <small>(علیه السلام)</small> از آغاز تا پایان غیبت صغری
۲	تاریخ تشیع (۲)	۴	۶۴	۶۴	—	آغاز غیبت کبری تا قرن دهم (صفویه)
۳	تاریخ تشیع (۳)	۴	۶۴	۶۴	—	از قرن دهم تا عصر حاضر
۴	جغرافیای تشیع	۱	۱۶	۱۶	—	با تاکید بر جغرافیای کنونی تشیع در جهان
۵	آیین‌ها و شاعران شیعی	۲	۳۲	۳۲	—	
۶	علم رجال و درایه در شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	
۷	علم تفسیر در شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	
۸	علم فقه و اصول در شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	
۹	علم فلسفه در شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۰	علم کلام در شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۱	اخلاق و عرفان در شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۲	تاریخ حوزه‌های علمیه	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۳	اختصاصات فقهی شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	احکام فقهی خاص شیعه
۱۴	فلسفه اسلامی (۱)	۳	۴۸	۴۸	—	
۱۵	فلسفه اسلامی (۲)	۴	۶۴	۶۴	—	فلسفه اسلامی (۱)
۱۶	فلسفه اسلامی (۳)	۴	۶۴	۶۴	—	فلسفه اسلامی (۱ و ۲)
۱۷	آشنائی با منابع حدیثی شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	
۱۸	متن خوانی روایی	۲	۶۴	—	۶۴	
۱۹	فرق شیعه	۲	۳۲	۳۲	—	با اشاره به فرق اسلامی و تبیین چگونگی شکل‌گیری فرق
۲۰	شیعه در نگاه دیگران	۲	۳۲	۳۲	—	
۲۱	نیازهای منطقه‌ای	۲	۳۲	۳۲	—	
۲۲	معارف شیعه (۱)	۲	۳۲	۳۲	—	
۲۳	معارف شیعه (۲)	۲	۳۲	۳۲	—	
۲۴	معارف شیعه (۳)	۲	۳۲	۳۲	—	
۲۵	معارف شیعه (۴)	۲	۳۲	۳۲	—	
جمع کل			۶۰	۱۰۲۴	۹۶۰	۶۴